

MUSIK I TIDENDE

Levende Musik i Skolen - Festivalavis - Jubilæumstillæg

Søndag den 24. september 2017

JUBILÆUMS- TILLÆG

Stolte grundlæggere: Fortsat stort behov for LMS

For 25 år siden oprettede Statens Musikråd og en række musikorganisationer LMS. Formålet var at samle udbuddet af skolekoncerter i én fælles organisation, som kunne sætte fokus på og styrke respekten for den levende musik i skolen. Grundlæggerne er i dag enige om, at LMS i høj grad har levet op til opgaven.

Af Lea Laursen Pasgaard

Dansk Rock Samråd gjorde det lidt her. Jazzkredsen gjorde det der. Og Musik og Ungdom gjorde det lidt alle vegne. Musikorganisationernes indsats for at få den levende musik ud i de danske skoler var i begyndelsen af 90'erne både spredt og ukoordineret. Parterne blev i 1992 enige med Statens Kunstråd om, at det ville give mere mening at samle udbuddet af skolekoncerter under én fælles hat. En hat, der kom til at hedde LMS – Levende Musik i Skolen.

Nye standarder

"I starten af 90'erne kunne vi konstatere, at børns møde med musik i skoletiden var meget sporadisk, og vi ønskede derfor at øge udbredelsen og højne kvaliteten af det, der var," fortæller komponist Niels Rosing

Schow, som sad i det daværende Statens Musikråd, der både dengang og i dag poster mange millioner i skolekoncerter.

Her blev han udpeget til at styre processen med at få LMS oprettet. Han sad fire år i bestyrelsen og var med til at få organisationen kørt i gang. I dag er han professor og konstitueret prorektor ved Det Kongelige Danske Musikkonservatorium.

Musiklivet blomstrede

Helge Birck Pedersen var i 1992 formand for Musik og Ungdom, og han hilste også LMS velkommen som en ny spiller på banen.

"I 80'erne og 90'erne var der en enorm fremdrift på det musiske felt. Musikskolerne blomstrede, og der var generelt en stor begejstring og optimisme omkring musikken," for-

tæller Helge Birck Pedersen.

"Intentionen bag LMS var at vække og skærpe børnenes interesse for musik for derved at få flest muligt til synge eller spille selv," tilføjer han.

Mangel på respekt

Selvom musiklivet generelt trivedes, håbede Gunnar K. Madsen fra ROSA – Dansk Rock Samråd, at oprettelsen af LMS kunne skabe en større respekt omkring skolekoncerterne.

"Vi følte, at mange orkestre kun spillede skolekoncerter, fordi det var en nem måde at tjene penge på. Det var som om, det ikke var interessant at spille for børn og unge, og det var derfor vores take, at vi var nødt til at opgradere respekten for det publikumsmiljø, som børn og unge er," fortæller Gunnar K. Madsen, som i mange år var formand for LMS' bestyrelse.

Vokset med ansvaret

Den 15. september 1992 blev første arbejdsdag for LMS, som dengang havde to ansatte: Iben Krarup Grøn-bæk og Ebbe Høyrup. Sidstnævnte havde i kraft af sin post som formand for ROSA og Jazzkredsens skolekoncertudvalg været med til at køre LMS i gang. I dag har han været institutionens daglige leder i 25 år. Et lykkeligt valg, som Niels Rosing Schow udtrykker det.

De øvrige grundlæggere har ikke været en del af institutionen i alle dens leveår, men de har alle sammen fulgt den med interesse.

"Jeg har fulgt dem mere eller mindre tæt, og jeg synes i meget høj grad, det er lykkedes dem at udvikle skolekoncerterne, så de i dag er af en meget højere kvalitet. Jeg synes bestemt, LMS har levet op til sit formål, og jeg synes også, LMS har gjort mere end det. De har været vågne og kendt deres besøgstid," mener Niels Rosing Schow.

Stadig en vigtig rolle

Grundlæggerne er enige om, at der i dag fortsat er brug for en organisation som LMS. I en tid hvor børn og unges møde med musikken i

LMS' to første ansatte, Iben Krarup og Ebbe Høyrup.

stigende grad foregår elektronisk, via Youtube og andre streamingstjenester, er der et stærkt behov for en organisation, der sørger for, at børnene møder den professionelle, levende musik i skolen. Simpelthen fordi den kan noget andet og helt særligt.

"Gennem LMS sender vi et fælles signal om, at børn skal have mu-

lighed for at møde musikken i så mange sammenhænge som muligt. De skal have lov til at se, hvor dygtig man kan blive instrumentalt og op-levende, hvor mange forskellige følelser og tanker, der knytter sig til det at arbejde med musik," siger Gunnar K. Madsen.

Ønsker om mere musik

For fremtiden håber Niels Rosing Schow, Helge Birck Pedersen og Gunnar K. Madsen, at LMS fortsat vil udvikle sig, så børn og unge fremadrettet får mulighed for at møde god, levende musik så ofte og så tidligt som muligt.

Om LMS' fremtid siger Gunnar K. Madsen:

"Jeg håber, at endnu flere kunstnere finder det relevant at bruge LMS som platform til at nå det segment, som børn og unge er. Og at LMS som organisation ikke gror fast som et halvoftentligt uhyre, der hverken kommer frem eller tilbage. Jeg håber, der stadig står stor respekt omkring de produkter, LMS leverer, og den inspiration de giver. Så kommer jeg også til deres 50-års fødselsdag."

1982

Musik og Ungdom starter med at formidle skolekoncerter til kommuner, amter og skoler i Danmark med tilskud fra det daværende Statens Musikråd.

1992

LMS – Levende Musik i Skolen oprettes som selvejende institution på initiativ af Statens Musikråd og en række musikorganisationer. Formålet er at producere, udvikle og formidle skolekoncerttilbud til amter, kommuner og skoler i Danmark. Den 15. september er LMS en realitet.

1995

LMS starter Kamæleon Koncerter som et forsøgsprojekt. Familiekoncerterne skal give børn i alderen fem til otte år muligheden for gode musikoplevelser sammen med deres forældre.

1996

Den første festival for skolekoncerter ser dagens lys. Slagelse danner rammen for festlighederne den 12.-15. september, hvor børn, lærere og andre interessenter kan opleve 65 forskellige skolekoncerter. LMS er kun med på sidelinjen ved denne festival, men ved de følgende festivaler får LMS en større og større rolle, og i 2008 afholdes første Musik i Tide Festival, hvor LMS står som hovedansvarlig sammen med værtskommunen Kolding.

1997

LMS er med på noderne og opretter i juni en såkaldt "hjemmeside" på det store World Wide Web. Se den fine forside herunder.

2007

Amterne bliver nedlagt, og skolekoncerterne overgår til staten. LMS får efter aftale med Statens Kunstfond ansvaret for skolekoncerterne på landsplan. Skolekoncertordningen Musik i Tide opstår som en erstatning for amternes tidligere tilbud. Den første landsdækkende sæson med Musik i Tide startes op den 27. august.

LMS greb musikken i tide

Da amterne blev nedlagt i 2007, var skolekoncerterne i fare for at falde ned mellem to stole. LMS og amternes skolekoncertkoordinatører tog teten, skabte Musik i Tide-ordningen og sikrede, at danske børn og unge fortsat møder den levende musik i skolen.

Af Lea Laursen Pasgaard

"Oprettelsen af Musik i Tide-ordningen har betydet alt for, hvor LMS er i dag. Med den fik vi en helt ny rolle og ansvar for at levere skolekoncerter til hele landet." Svaret falder prompte, da Musik i Tidende beder Ebbe Høyrup, daglig leder af LMS, pege på den mest skelsættende begivenhed i LMS' 25-årige historie. "Før var LMS en udviklingsorganisation, der supplerede amternes koncertvirksomhed. Det var et stort spring for os, da amterne i 2007 blev nedlagt, og vi fik til opgave at stå for den nationale ordning med skolekoncerter," fortæller Ebbe Høyrup.

Frygtede for fremtiden

I dag oplever ca. 260.000 børn og unge fra 52 danske kommuner levende musik i skolen gennem Musik i Tide-ordningen, og LMS' evalueringsrapporter viser, at både børn, lærere og musikere er meget begejstrede for konceptet. Men da politikerne i sin tid besluttede at nedlægge amterne i 2007, var det i en periode uklart, hvad der skulle ske med skolekoncerterne i Danmark. Om de havde en fremtid og i så fald hvilken.

"Hvis amternes afsatte midler overgik til de enkelte kommuner, ville beløbene være små, og spørgsmålet var så, om pengene ville blive brugt til skolekoncerter eller blot indgå i kommunernes budget til andre formål," fortæller Anette Duedahl, som var skolekoncertkoordinator i det

daværende Vejle Amt.

På forkant med en løsning

"Kommunerne havde ingen erfaring med planlægning af skolekoncerter, og amternes konsulenter for skolekoncertområdet ønskede, at opgaven overgik til LMS, da de havde både erfaring og kompetence til at løfte og videreføre opgaven," tilføjer Anette Duedahl. LMS og amterne ønskede at være på forkant med et bud på en mulig løsning. Derfor besluttede de sig allerede i 2004 for at nedsætte et udvalg, der skulle komme med et forslag til, hvordan fremtidens skolekoncerter skulle organiseres. Planen blev kaldt "Én for alle" og gik i al sin enkelhed ud på at skabe et tilbud, der sikrede, at alle danske skoleelever én gang om året skulle opleve levende musik i skolen.

Ordning på prøve

LMS fik af det daværende Statens Kunstråd et særligt tilskud til at afprøve nogle modeller for, hvordan skolekoncerterne kunne organiseres, når amterne blev nedlagt. Musik i Tide-ordningen kom på en foreløbig prøve i to år, hvor LMS øgede antallet af koncerter markant, opbyggede netværk og fik skabt den ordning, vi i dag kender som Musik i Tide.

"I årene forinden havde vi måske haft 100 koncerter om året. I prøveperioden var vi nok oppe på 500-600, og i

årene efter ordningen blev indført ramte vi 2.000. Det var en stor omvæltning, og det var helt sikkert guld værd, at vi havde fået lov til at øve os lidt først," siger Ebbe Høyrup.

Tilfreds med resultatet

Anette Duedahl var som skolekoncertkoordinator for Vejle Amt en del af den arbejdsgruppe, der arbejdede på at få ordningen til at blive en realitet. I dag glæder hun sig over den beslutning, amterne dengang tog med at pege på LMS.

"Det er en fantastisk ordning, vi i dag har i LMS-regi. Jeg synes, LMS leverer et godt, lærerigt og seriøst produkt, som nemt kan integreres i de enkelte kommuner og skoler. Det er vigtigt, at vi har en institution, hvis primære formål er musik for børn," siger Anette Duedahl.

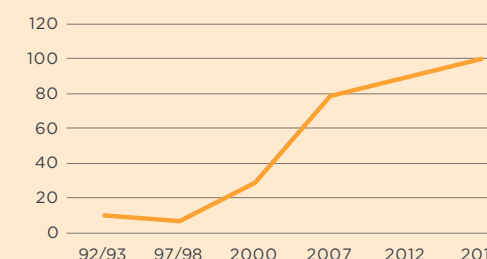

LMS voksede pludselig til en anseelig flok, da amterne lukkede og deres skolekoncerttildsjæle flyttede over til LMS. Arkivfoto 2008

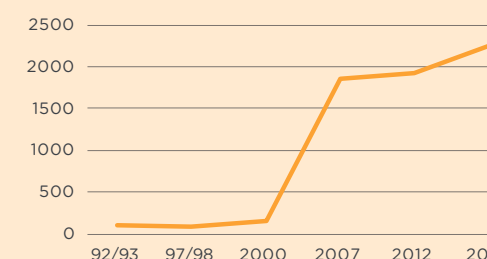
Fakta: Musik i Tide

- Musik i Tide-ordningen går i korte træk ud på at give alle kommunens skolebørn mindst én kvalitetssikret koncert om året med tilhørende undervisningsmateriale, der er rettet til efter trinmålene for netop de årgange, der skal se koncerten.
- Ordningen er støttet af Statens Kunstfond, hvilket betyder, at over halvdelen af den reelle udgift allerede er betalt. Det er muligt at skrive 3-årig kontrakt med LMS, hvilket sikrer kommunen, at elevprisen er fastlåst i de 3 år.

Orkestre

Koncerter

2008

2009

2010

2014

2014

2017

LMS bliver medlem af JMI – Jeunes Musicales International, som er et globalt netværk for organisationer inden for musik for og med børn og unge. LMS får en plads i komitéen "Young Audiences Music Committee", YAMC, hvor LMS bl.a. deltager i producentforum og den årligt tilbagevendende Young Audiences Music Award, YAMA.

Sammen med Teatercentrum og Dansehallerne udvikler LMS konceptet Kulturpakker, der fungerer som et samlet tilbud til kommuner om danse-, teater- og koncertoplevelser. Foreløbig er tre kommuner med i ordningen, nemlig Haderslev, Kalundborg og Skanderborg.

Efter norsk forbillede udvikler LMS, Teatercentrum og Dansehallerne konceptet KulturCrew. Med ordningen bliver elever klædt på til at være værter ved kulturelle arrangementer på deres skole, og det har vist sig at give børnene et stærkt medejerskab til skolekoncerterne.

I august træder den nye folkeskole-reform i kraft. Et centralt element heri er den åbne skole, som lægger op til, at folkeskolen skal åbne sine døre for omverdenen og inddrage organisationer, foreningsliv og virksomheder i skoledagen. En ordning, der åbner nye muligheder for LMS. Åben Skole er dog først her et par år efter ved at komme på dagsordenen i skoler og kommuner.

LMS får bevilliget 200.000 euro fra EU til et stort, internationalt projekt, hvor ti organisationer fra syv lande i Europa i 2014-2016 arbejder for at skabe flere og bedre koncerter for børn og unge i Europa gennem vidensdeling og koncertudveksling. Projektet starter med titel Blackboard Music Project og munder ud i et blivende samarbejde omkring en årlig YAMsession, hvor producenter fra Europa mødes og vidensdeler, samt hjemmesiden YAMspace.org, hvor international viden om musik til børn og unge samles og deles.

LMS – Levende Musik i Skolen fejrer 25-års jubilæum og bliver af Statens Kunstfond gjort til koordinator for hele skolekoncertområdet i Danmark og får ansvaret for at sikre koncerttilbud til alle landets skoleelever.

KULTURPAKKER

Kultur
CREW

Musikbranchen om LMS:

En uvurderlig hjørnesteen i dansk musikliv

Selvom de har godt gang i karrieren og det voksne publikum, bliver mange LMS-musikere ved med at vende tilbage til skolekoncerterne. Muligheden for at påvirke de nye generationer med musik er en opgave, musikerne tager meget alvorligt. Musik i Tidende har talt med musikbranchen om skolekoncerterne og LMS' betydning for musiklivet.

Af Lea Laursen Pasgaard

Anders Laursen
formand for DMF

Hvad mener du, at LMS betyder for musiklivet?

LMS betyder meget for det danske kulturliv, ikke mindst for musikken. LMS er en af de vigtigste kilder til at præsentere kvalitetsmusik i alle stilarter for skolebørn i hele landet. Det er inspirerende for børn og unge at se fagfolk, der virkelig kan deres kram og brænder for deres arbejde. Som musiker med mange skolekoncerter bag mig, kan jeg sige: Begejstringen er gensidig! LMS styrker den næste generation af kulturforbrugere og musikere, og er samtidig en jobskaber for musiklivet, der ikke blot koordinerer en koncertrække med

musikerne, men også laver undervisningsmateriale sammen med dem.

Hvordan synes du, at LMS varetager opgaven som nationalt kompetencecenter, set fra et musikerperspektiv?

I krydsfeltet mellem læring og kunst har LMS – i virkeligheden som de eneste – fundet en rigtig god form, både i forhold til kommunerne, skolerne og børnene. LMS har gennem 25 år udviklet en metode, hvor live-musikken bliver suppleret af genemarbejdet undervisningsmateriale, som skolelærerne kan downloade og benytte før og efter en koncert. Derudover arbejder man tværfagligt, så materialet til en koncert med to celloer f.eks. kan handle om strengenes svingninger og lyd i en fysiktime. På den måde får man musikken

Anders Laursen. Foto: Ulrik Jantzen

bredt ud og ind i andre rum end det kunstneriske, samtidig med at live-musikken og musikernes møde med eleverne forbliver kernen.

Moussa Diallo
musiker

Hvilken betydning mener du, at LMS har for musiklivet?

LMS har en stor betydning for professionelle musikere, både økonomisk, men også fagligt. Jeg synes selv, at jeg er blevet en bedre entertainer ved at spille skolekoncerter, trods mine mange år i branchen. LMS giver os muligheden for at møde og spille vores musik for et yngre publikum over hele landet. Både børn og lærere kan få smag for noget musik, de måske ikke kender i forvejen, og de kan derved udvide deres kulturelle og musikalske horisonter.

Du har en aktiv karriere med koncerter på de store scener for et voksent publikum. Hvorfor holder du fast i at spille skolekoncerter?

Jeg synes, det er vigtigt, at skolerne får mulighed for at høre god live-musik udført af professionelle musikere. Derudover elsker jeg at underholde børn og se deres glade ansigter lyse op. Jeg har spillet skolekoncerter i over 15 år og kommer stadigvæk glad og lykkelig hjem efter hvert besøg på en skole.

Hvordan mødte du selv livemusik som barn, og hvordan blev du selv inspireret til at spille musik?

Jeg er vokset op i Mali, Vestafrika og mødte live-musikken allerede som spæd, da trommer og sang er en del af hverdagen på de breddegrader.

Moussa Diallo i midten. Foto: Christian Brandt

Jeg fik lyst til at spille guitar, da jeg var 15, og min stor drøm var at blive musiker. Jeg stak oven i købet af hjemmefra som 17-årig for at forfølge min drøm.

Kjeld Lauritsen
musiker

Hvilken rolle mener du, at LMS spiller i det danske musikliv?

LMS er en uvurderlig hjørnesteen i dansk musikliv, hvor børn og unge

møder professionelle musikere på højt plan. Musikken kan være en inspiration til at gå i gang med at udøve musik, og eleverne finder ud af, hvordan musikkens vidunderlige verden kan give en stor oplevelse. Jeg plejer at sige, at musikken er en ven for livet. Musikken lever, når den møder publikum. Og børnene

er et publikum, der er sultent og giver kontant afregning. Det kan vi lære meget af, og de mange skønne turneer for LMS har både skærpet vores optræden og gjort vores musik bedre.

Hvorfor bliver du ved med at spille skolekoncerter?

Skolekoncerter er jo en vigtig del af mit professionelle virke, og noget jeg holder meget af. Rent praktisk er det nemt at kombinere med andre gøremål, når man er professionel musiker, fordi de andre koncerter typisk ligger om aftenen og ofte i weekenderne. Så det er jo bare en god fornemmelse, når man er så heldig at blive udvalgt af LMS.

Hvordan blev du selv inspireret til at spille musik?

Vi havde et piano i hjemmet, og jeg havde to større brødre, der lyttede meget til musik. I det hele taget var musikken i fokus, og TV var en biting. Så da jeg var seks år, blev jeg sendt til spillelærer, og jeg har spillet musik siden.

Kjeld Lauritsen

Michael Vahl
forsanger i Aphyxion

Hvilken betydning mener du, at LMS har for musiklivet?

Det er enormt sundt for det danske musikliv, at der er en aktør som LMS, der er med til at udvide elevernes musikalske horisont. Det kan være de første skridt ind i en helt ny musikalsk verden for de unge mennesker. Samtidig er vi i bandet virkelig glade for, at LMS går forrest og betaler efter de gældende tariffer, og generelt er vanvittigt dygtige til at sparre med musikerne i forbindelse med koncertproduktionen.

Hvilken forskel har jeres engagement i LMS gjort for jeres karriere?

Skolekoncerterne har åbnet op for en helt ny målgruppe af fans, som vi ikke anede, vi havde. Eleverne i overbygningen er enormt dedikerede, når de først kan lide musikken, og det er enormt sjovt, når vi møder dem til en af vores koncerter "ude i virkeligheden" bagefter. Hele proces-

sen har været med til at professionalisere hele Aphyxion-maskinen rigtig meget, og PR-perspektivet har været helt ude af proportioner. Dødsmetal i folkeskolen er en sjov historie for Hr. Og Fru Danmark, så det har betydet artikler i de største musikmagasiner, udenlandsk presse og en god portion showtime på Go' Morgen Danmark tilbage i foråret.

Hvordan blev I selv inspireret til at spille musik?

Vi skatede alle sammen i 6. klasse, og så hørte man punkrock. Da vi fandt ud af, at nogle af de ældre skatere spillede punkrock nede i øvelokaleforeningen, blev vi lige nødt til at tjekke ud, hvad det var. Pludselig stod vi selv og spillede Ramones-covers, og det var starten på det, der skulle blive vores lille band.

Aphyxion med Michael Vahl i front

LMS VOXPOP:

Hvorfor holder I skolekoncerter?

Niels Jørgen Pedersen (V), formand for Erhvervs-, Arbejdsmarkeds- og Kulturudvalget i Thisted Kommune

Det er vigtigt, at børn møder musik og kommer til koncerter. Det er ikke alle børn, der gør det, men ved at få koncerterne ud på skolerne, sikrer vi, at alle børn får en oplevelse med musikken. For nogle elever kan skolekoncerten være årets eneste, og oplevelsen kan måske være med til at påvirke det forhold til musik, de får senere i livet.

Musik i Tide-ordningen betyder også, at det ikke blot er én koncert, børnene kommer til at opleve, men flere differentierede koncerter hen over årene. Det er meget positivt, at de møder forskellige genrer, for nogle genrer tiltrækker nogen, andre genrer tiltrækker nogle andre. Musik betyder noget forskelligt for alle mennesker.

Louise Boye Moe, kultur- og fritidskonsulent og kommune-kontakt i Lolland Kommune

Med Musik i Tide-ordningen sikrer vi, at alle vores børn får lige adgang til et bredt spektrum af musik med professionelle musikere, som har en stærk faglighed omkring det, de gør. Sammen med undervisningsmaterialet kan de give børnene en baggrundsviden om musik. Det er måske ikke mange børn, der i dag kender til klassisk musik eller folkemusik, for når du i dag tænder for Radio Nova, når du jo at høre Justin Bieber ti gange på en dag. Børnene behøver ikke at gå ud og købe klassisk, jazz eller folkemusik, men som en del af deres almene dannelse skal de vide, at musikken findes.

Ole Glahn (B), formand for Kultur- og Fritidsudvalget i Kalundborg Kommune

Vi tror på, det betyder ufattelig meget for børn at opleve kunst i deres opvækst. Det levende møde med musikken åbner en dør ind til kunstens verden. Det er ikke en oplevelse, der kan måles og vejes, men det kan være med til at præge dig som menneske og måske give dig lyst til selv at spille et instrument. Det er vigtigt, børnene finder ud af, hvordan musik og kunst kan bruges til at fortælle historier eller skabe stemninger. Derfor får alle vores skolebørn tre gange om året et møde med kunsten – i form af musik, dans og teater. Fra en demokratisk synsvinkel er det vigtigt, at alle børn får muligheden gennem skolen, for det er ikke alle, der kommer fra et hjem med klaver.

Skolekoncerter 2017-18

2206 koncerter
64 kommuner

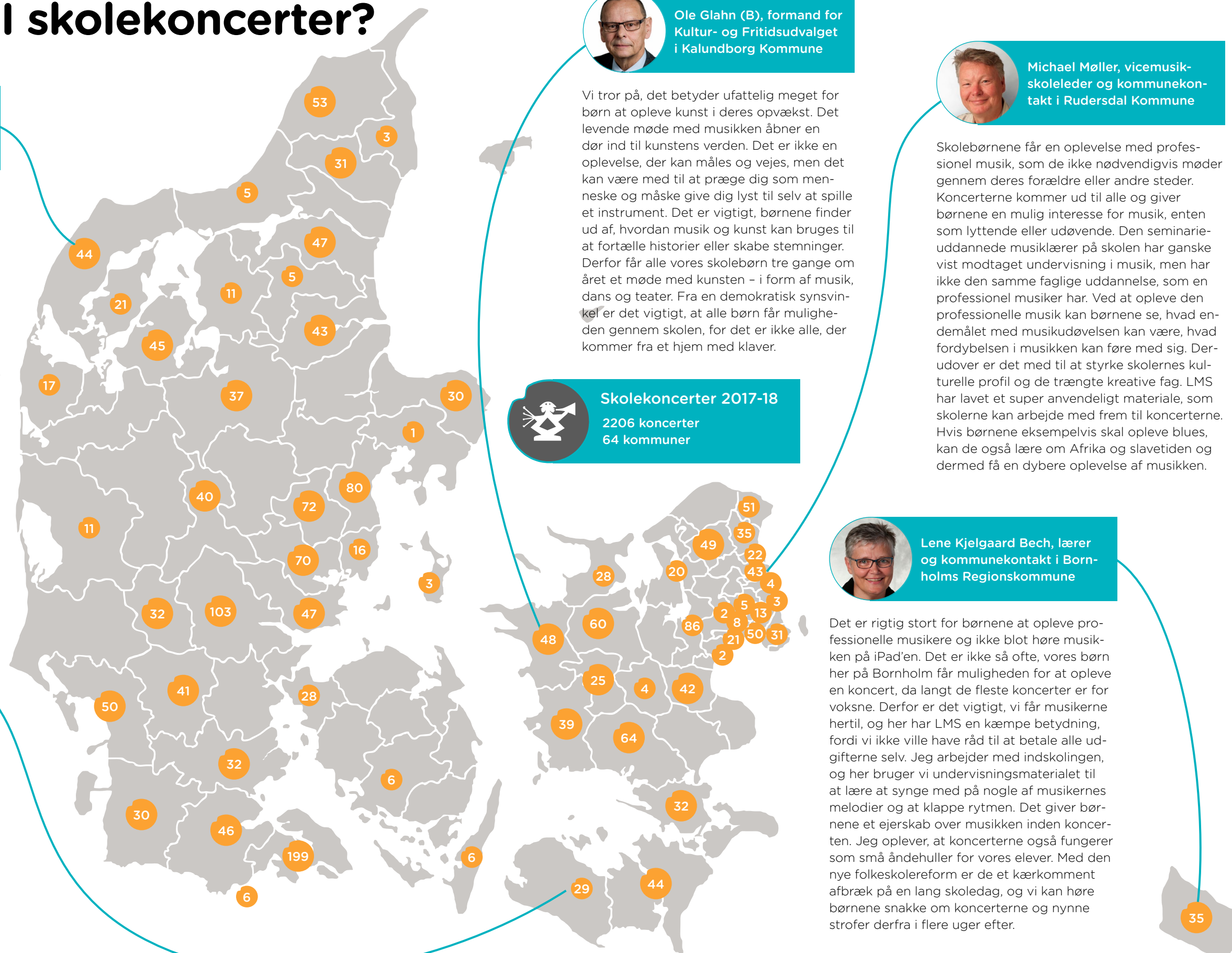
Michael Møller, vicemusik-skoleleder og kommune-kontakt i Rudersdal Kommune

Skolebørnene får en oplevelse med professionel musik, som de ikke nødvendigvis møder gennem deres forældre eller andre steder. Koncerterne kommer ud til alle og giver børnene en mulig interesse for musik, enten som lyttende eller udøvende. Den seminarie-uddannede musiklærer på skolen har ganske vist modtaget undervisning i musik, men har ikke den samme faglige uddannelse, som en professionel musiker har. Ved at opleve den professionelle musik kan børnene se, hvad endemålet med musikudøvelsen kan være, hvad fordybelsen i musikken kan føre med sig. Derudover er det med til at styrke skolernes kulturelle profil og de trængte kreative fag. LMS har lavet et super anvendeligt materiale, som skolerne kan arbejde med frem til koncerterne. Hvis børnene eksempelvis skal opleve blues, kan de også lære om Afrika og slavetiden og dermed få en dybere oplevelse af musikken.

Lene Kjelgaard Bech, lærer og kommune-kontakt i Bornholms Regionskommune

Det er rigtig stort for børnene at opleve professionelle musikere og ikke blot høre musikken på iPad'en. Det er ikke så ofte, vores børn her på Bornholm får muligheden for at opleve en koncert, da langt de fleste koncerter er for voksne. Derfor er det vigtigt, vi får musikere hertil, og her har LMS en kæmpe betydning, fordi vi ikke ville have råd til at betale alle udgifterne selv. Jeg arbejder med indskolingen, og her bruger vi undervisningsmaterialet til at lære at synge med på nogle af musikernes melodier og at klappe rytmen. Det giver børnene et ejerskab over musikken inden koncerten. Jeg oplever, at koncerterne også fungerer som små åndehuller for vores elever. Med den nye folkeskolereform er det et kært komment afbræk på en lang skoledag, og vi kan høre børnene snakke om koncerterne og nynne strofer derfra i flere uger efter.

Ambitioner med udfordringer

Statens Kunstfond vil sikre skolekoncerter til alle landets børn og unge og udnævner LMS som koordinator for alle områdets aktører. En flot anerkendelse, mener LMS' bestyrelsesformand, der dog forudser udfordringer, blandt andet fordi LMS ifølge aftalen fremover skal levere koncerter til 180.000 flere børn, uden der følger flere penge med.

Af Lea Laursen Pasgaard

Alle børn og unge i den danske grundskole skal opleve skolekoncerter. Det har længe været en fælles målsætning blandt aktørerne i miljøet for skolekoncerter, men virkeligheden er, at det langt fra er alle danske skolelever, der i dag oplever den levende musik i skolen. Statens Kunstfonds Projektstøtteudvalg for Musik har derfor besluttet, at den fælles indsats for at få musikken ud til alle danske grundskoler skal øges.

Musikken skal længere ud

"Det er vigtigt, at alle børn i dette land har adgang til musik i høj kvalitet. Jeg er selv gammel musikskolelærer, så jeg ved, hvilken indflydelse musik har på børns hverdag og kunnen. Skolekoncerter kan inspirere børn til at lytte til eller selv spille musik, og det er en god ballast, børnene kan tage med sig videre i livet," siger Bente Dahl, der er formand for Projektstøtteudvalget for Musik.

LMS og Projektstøtteudvalget

for Musik er i øjeblikket i gang med at forhandle en ny fireårig rammeaftale på plads for LMS' fremadrettede arbejde, og selvom alle detaljer langt fra er på plads endnu, så står det i hvert fald klart, at de fremtidige opgaver kommer til at kræve et markant kursskifte for LMS.

LMS får koordinerende rolle

Projektstøtteudvalgets plan er, at LMS fremover skal have en udvidet rolle som koordinator for skolekoncertområdet i hele landet. LMS skal få det hele til at spille, så organisationen sammen med symfoniorkestre, ensembler og de øvrige aktører på området sikrer, at alle danske børn og unge fremover får mulighed for at opleve en skolekoncert.

"Det er ikke nok med ildsjæle og god vilje. Hvis vi skal sikre, at vi når ud til alle børn, kræver det også koordinering og ledelse, og det mener jeg, er en opgave, LMS har kompetencerne til at løse. De har et

"Det er vigtigt, at alle børn i dette land har adgang til musik i høj kvalitet. Jeg er selv gammel musikskolelærer, så jeg ved, hvilken indflydelse musik har på børns hverdag og kunnen."

Bente Dahl

højt kvalitetsniveau i deres musik og undervisningsmaterialer, og de er gode til at samarbejde med skolerne," siger Bente Dahl.

En stor anerkendelse

Formand for LMS' bestyrelse, Jens Juulsgaard Larsen, er enig med kunstfonden i, at det er vigtigt, at den levende musik kommer ud til alle børn. Særligt til de børn, som ikke har mulighed for at møde kunst og kultur på andre måder. Han ser det derfor som en stor anerkendelse af LMS' struktur og arbejde, at kunstfonden ønsker at gøre LMS til koordinator for området.

"Først og fremmest er det her jo et kæmpe skulderklap til LMS, og det tager vi glad imod. Vi har i mange år haft som ambition at nå ud til alle landets børn, men måtte i 2010 lægge visionen lidt på is, da der ikke var opbakning til det. Derfor glæder det os selvfølgelig meget, at Kunstfonden nu sætter fokus på området," siger Jens Juulsgaard Larsen.

Foto: Christian Brandt

Foto: Christian Brandt

Ændringer med omkostninger

For at nå ud til alle danske skolelever ønsker projektstøtteudvalget blandt andet, at LMS øger sit koncertudbud, så cirka 180.000 flere børn og unge kommer til at opleve skolekoncerter gennem LMS. Samtidig understreger udvalget, at den høje kvalitet skal opretholdes.

En spændende opgave, men også udfordrende, mener Jens Juulsgaard Larsen. Der følger nemlig ikke flere penge med kravene.

"Det kan selvfølgelig være bekymrende, hvordan LMS inden for den samme økonomiske ramme skal gå fra at lave koncerter for 270.000 elever til at nå ud til 450.000 elever uden at slække på kvaliteten. Det kommer til at kræve en nytænkning af LMS' tilbud og den måde, vi arbejder på," siger Jens Juulsgaard Larsen.

Sker ikke over natten

Bente Dahl pointerer, at de nye mål er sat for en fireårig periode, og at det derfor er vigtigt at huske, at der

er tale om en indfasningsperiode.

"Det er ikke noget, som skal ske over natten. LMS har lavet en strategi med beregninger, som viser, at målet er realistisk under en række forudsætninger," siger hun og henviser til, at de mange andre aktører på området også har indflydelse på, at målet nås.

"Først og fremmest er det her jo et kæmpe skulderklap til LMS, og det tager vi glad imod."

Jens Juulsgaard Larsen

Jens Juulsgaard Larsen er enig i, at koordinering med de øvrige aktører på området er helt centralt for opgaveløsningen:

"Det er bare vigtigt, at de andre aktører lader sig koordinere. Alle skal bidrage, og derfor er det vigtigt, at de øvrige aktører også bliver forpligtet på deres ansvar," mener bestyrelsesformanden.

En fælles abe

Bente Dahl fastholder, det er realistisk, at LMS kan løse opgaven:

"Det ligger for mig at se i koordineringen. Vi skal kigge på, hvad der allerede sker i de byer, hvor der er skolekoncerter. Der er ofte mange aktører på banen med andre musikalske tilbud, så man kan med fordel koordinere mere. Ressourcerne bruges lidt dobbelt rundt omkring," mener Bente Dahl, som understreger, at opgaven med at nå ud til alle børn er et fælles ansvar:

"Det er ikke LMS, der står med aben alene. Det er det samlede musikmiljø, der står med opgaven."

LMS – en tjekket blæksprutte

Gennem et kvart århundrede har LMS haft en finger – eller fangarm om man vil – med i et utal af projekter og samarbejder. Organisationen bliver opfattet som en vigtig aktør inden for kultur-, musik- og skoleverdenen. Fire samarbejdspartnere giver her deres bud på hvorfor.

Af Lea Laursen Pasgaard

Ambitiøs, kompetent og åben over for at samarbejde. Det er nogle af de ord, der gik igen, da Musik i Tidende bad et lille udpluk af LMS' samarbejdspartnere beskrive institutionen, som de sidste 25 år har arbejdet for at bringe den levende, professionelle musik ind i skolen.

Viljen til det brede samarbejde

Som næstformand i Skolelederforeningen har Dorte Andreas mødt LMS i flere forskellige fora og arbejdet blandt andet sammen med LMS i forbindelse med dialogmøder omkring den åbne skole.

Hun oplever LMS som en meget imødekommende, ambitiøs og vigtig samarbejdspartner, der tydeligt viser sin lyst til at samarbejde:

"LMS er kendetegnet ved et højt ambitionsniveau, kvalitet og viljen til at samarbejde bredt. LMS er opmærksom på kunst, kultur og musiks betydning for børns dannelse. Det er vigtigt, og det bidrager de til ved at have det som deres vision, at alle børn skal møde levende musik," siger Dorte Andreas.

Samarbejde frem for konkurrence

Ligesom Skolelederforeningen fremhæver Henrik Køhler, leder af Teatercentrum, viljen til at samarbejde som en af organisationens helt store styrker. Det stod allerede klart allerede i direktørens første møde med LMS for cirka 10 år siden:

"I stedet for at betragte hinanden og andre kunstarter som konkurrenter om børnenes gunst, blev vi meget hurtigt enige om at skabe en tæt forbindelse for at skabe opmærksomhed om vigtigheden af, at børn har kunst som en del af deres liv," fortæller Henrik Køhler.

I fællesskab har LMS, Teatercentrum og Dansehallerne skabt både

KulturCrew og Kulturpakker, og Teatercentrum opfatter LMS som en af sine nærmeste samarbejdspartnere.

"LMS er en professionel og dygtig organisation, som formår at få meget ud af lidt. Vi har lært meget af LMS' erfaring og viden om formidling af kunst, men vi oplever også en nysgerrighed og et ønske om konstant at udvikle sig til det bedre," tilføjer han.

Deler ud af erfaringerne

Faaborg-Midtfyn Kommune abonnerer ikke på LMS' skolekoncertordning, men har lavet sit eget projekt, kaldet Den kulturelle rygsæk. LMS har været inde over projektet som sparringspartner og musikleverandør, og det er projektleder Hasse Winther glad for. Samarbejdet med LMS har betydet, at han føler sig på helt sikker grund, hvad angår kvaliteten af de koncerter, som områdets skoleelever bliver præsenteret for.

"Jeg oplever LMS som en fagligt velfunderet samarbejdspartner, der er meget åben for at indgå i fælles udviklingsprojekter, hvor LMS kan bidrage med sin store erfaring

Eksempler på LMS' mange opgaver og samarbejder

- KulturCrew
- Kulturpakker
- Spil Dansk
- Den kulturelle rygsæk
- NNS – Nordisk Netværk for Skolekoncerter
- JMI – Jeunesses Musicales International
- Arbejdsgruppe om Åben Skole under KL
- FOKUS-dialog
- Blackboard
- Kulturkort.dk

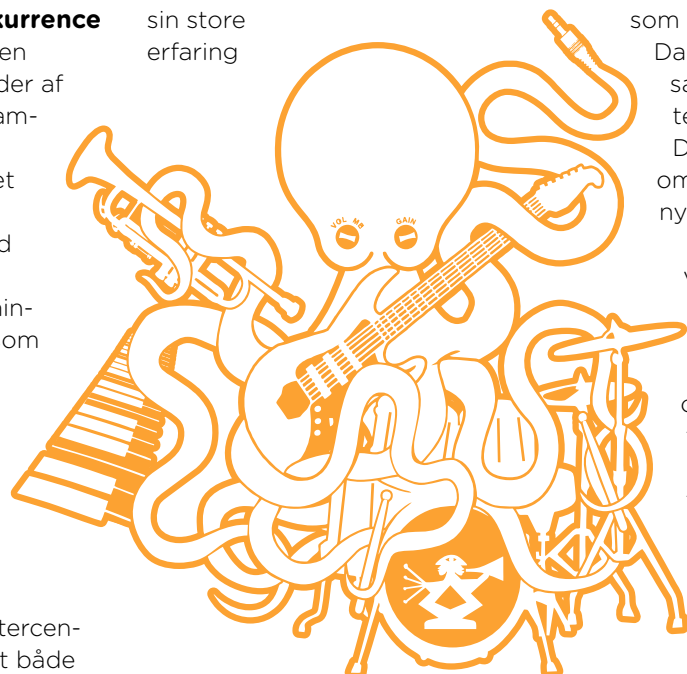
fra mange års arbejde med musik, koncerter og samarbejder mellem skoler og kunstnere," forklarer han.

Ser nye muligheder

Selvom LMS har været en del af musikmiljøet i et kvart århundrede, tyder intet i samarbejdspartnernes svar dog på, at alderen har gjort organisationen fastlåst eller forandringsforskrækket. Ricco Victor, som er direktør for foreningen Spil Dansk, har gennem mange år samarbejdet med LMS. Han sætter stor pris på, at LMS og Spil Dansk har kunnet samarbejde om at få musikken ud til flere og nye skoler.

"Samarbejdet med LMS er vigtigt for os. Især når vi lykkes med at lave nye formater og kreative benspænd, som får andre samarbejdspartnere og lokale medarrangører til at tilføre merværdi til koncerterne," siger Ricco Victor og tilføjer:

"Men frem for alt, så er LMS-kontoret befolket af passionerede mennesker, der bare vil gøre en forskel i børns møde med musikken."

Tema:

Når skolekoncerterne rykker

Når de professionelle musikere rykker ud på børnenes hjemmebane og med fine klassiske klange, svedige rytmer og medrivende melodier bryder skemaet og overdøver madpakkedunsten, sker der noget. Noget magisk. Noget som kan forandre et menneske. Det handler de følgende fire historier om.

Skolekoncert åbnede musikkens verden

Det var en skolekoncert og en klarinet, der i sin tid vækkede Lars Greves passion for musik. I dag arbejder han som professionel musiker og spiller selv skolekoncerter

Af Lea Laursen Pasgaard

Selve indholdet af koncerten står i dag ikke særlig klart for ham. Men Lars Greve husker tydeligt, at der var én, der spillede jazz på klarinet, og at det gjorde et ekstremt stort indtryk på ham.

"Det står ikke 100% klart, men jeg husker en følelse af, at musikken talte til mig og åbnede en helt ny verden i mig," fortæller Lars Greve om den skolekoncert, der inspirerede ham til selv at blive musiker.

Musik som karrierevej

Efter skolekoncerten i Vestjylland gik Lars Greve nemlig hjem og skiftede sin harmonika ud med en klarinet,

og han har spillet lige siden. I dag er Lars Greve saxofonist, klarinettist og komponist. Han har spillet og arrangeret musik for navne som Bon Iver, Bisse og Ice Age og opsat en lang række koncerter, teaterforestillinger og projekter for og med børn og unge. Blandt andet gennem LMS.

"Jeg spiller blandt andet i et band, der hedder Girls in Airports. Vi fik muligheden for at samarbejde med forfatteren Jens Blendstrup om udgivelsen af en enkel sang, som blev sendt ud til 8.-10. klasse via Dansklærerforeningen. Det var så sjovt at spille sammen, at vi sendte en ansøgning ind til LMS; og før vi

vidste af det, var vi på tour i hele Danmark," fortæller Lars Greve om sin vej ind i LMS.

Skolekoncerter tester ham

Selvom han spiller store koncerter i både ind- og udland, bliver han ved med at holde fast i skolekoncerterne, fordi de fungerer som et reality check for ham.

"Når jeg spiller koncerter andre steder, er publikum i en eller anden grad med på, hvad de går ind til. Til skolekoncerter har størstedelen af eleverne aldrig set eller hørt en saxofon i virkeligheden, så det er både ukendt og overvældende for dem – og derfor lidt svært at være i som teenager," forklarer Lars Greve.

"Skal de have en god oplevelse, skal jeg derfor virkelig kunne levere og stå inde for min musik, så de kan mærke, hvad jeg kan og tror på. Skolekoncerter gør derfor, at jeg bliver meget bedre til at udtrykke mig præcist, og derfor bliver en bedre musiker," slutter han.

Lars Greve længst til venstre ses her med kollegerne fra Girls in Airports og digter Jens Blendstrup på skolekoncertshowcase på Frederiksberg i 2016.

Foto: Christian Brandt

Fra Marcus og Martinus til middelaldermusik

Som forældre ved man ikke altid, hvad der foregår i skolen. Men hos familien på Stenagervej i Østbirk er de ikke i tvivl om, hvornår der er skolekoncerter på skemaet.

Af Lea Laursen Pasgaard

Når der skal spilles musik på pi-geværelset i Østbirk, står den på Marcus og Martinus, MGP-musik og yndlingsnummeret ”For Evigt” med Volbeat. Men 8-årige Lykke Emilie Lund lader sig ikke begrænse, så når skoleskemaet for eksempel byder på instrumental middelaldermusik, giver hun sig hen og bliver ”glad og fuld af krudt”, som hun selv udtrykker det.

Glæde og bevægelse

”Det var sjovt. Musikken var god. Vi havde lært en af sangene i mu-

siktimerne, så vi kunne synge med og danse til,” fortæller Lykke Emilie Lund om sidste års koncert med Middelalderensemblet Gióia.

Helle Pedersen, Lykkes mor, husker også, at det var en meget begejstret pige, der kom hjem fra skole den dag:

”Hun havde lyst til at høre mere musik og bevæge sig. Hun fortalte glad om oplevelsen og viste os en sang med Gióia på nettet. Vi fik demonstreret, hvad det var, de havde lært i musiktimerne til nummeret. Lykke fortalte om instrumenterne og viste, hvordan de havde sunget, danset og klappet til koncerten,” fortæller Helle Pedersen.

Tog del i oplevelsen

Fordi børnene på forhånd havde forberedt sig på koncerten, blev de selv en del af oplevelsen, mener Helle Pedersen:

”Lykke tog forventningsfuldt af sted i skole, og man må sige, forventningerne blev indkasseret. Den fælles oplevelse børnene havde, er noget Lykke husker tilbage på med glæde. Hun kan stadig snakke om det en gang i mellem, selvom det næsten er et år siden.”

Ny inspiration til leg

Lykke Lund er glad for at synge derhjemme og har også været til en enkelt familiekoncert med sine forældre, noget forældrene vil forsøge at gøre oftere uden at være genreforskrækkede. Skolekoncerterne giver dog datteren noget særligt, mener Helle Pedersen.

”Lykke er i forvejen glad for at udtrykke sig på flere måder, men en koncertoplevelse rører noget ekstra i hende og giver ny inspiration til leg. Det skaber kontakt mellem børnene, der får en positiv fælles oplevelse.”

Børnene giver næring

Af Stine Michel, musiker

Jeg sidder på kanten af scenen efter en af min optrædere, da en lille dreng kommer hen til mig. Han står stille og kigger på alle instrumenterne, vi lige havde spillet på. Der går lang tid, uden at han siger et ord, kun hans øjne fortæller mig, at han har fået en oplevelse ud af den levende musik, han lige har hørt. Nu står han og fordøjer oplevelsen. I stedet for at fortælle om instrumenterne lader jeg ham selv suge til sig.

Forsigtigt går han hen til min woodblok, som ligner en frø. Hans hænder stryger over takkerne, og han smiler. Derefter går turen til de farvede klokker, som han med største koncentration trykker på en efter en. Øjnene bliver så store som tekopper. Lidt efter står han igen længe og ser, på de instrumenter, som før gav lyd fra sig.

”Hvordan har I gjort?” spørger han.

”Hvad tænker du på?” svarer jeg.

”Ja altså, hvordan har I lavet alle tonerne og ordene?”

Jeg sidder lidt og tænker over, hvordan jeg skal svare. Så siger jeg:

”Vi bruger fantasien.”

”Fantasien?” siger drengen langsomt og stirrer frem for sig.

”Ja, ligesom når du leger.”

”Nåå,” siger drengen: ”Det er sådan, det bliver til.”

Og med ét forstod han det hele og gik derfra, som

havde han knækket koden på noget dybt forunderligt ved tilværelsen. I døren vender han sig om og siger:

”Hvis du var barn, ville jeg gerne være din kæreste.”

Jeg tænkte længe over den lille samtale, og forstod at sådanne små magiske stunder, er dem der giver mig næring til fortsat at skrive mine sange og fortællinger for børn og deres forældre.

Skoledag med høreværn

For de skolekoncertansvarlige på skolerne er det et vigtigt ansvar at turde vælge koncerter, som udfordrer eleverne og udvider deres horisont. Og ens egen. Det kan Jan Justesen fra Nordskolen Afd. Grundtvigsvej i Nykøbing Sjælland tale med om.

Af Jan Justesen, lærer

Henriette stod og underviste i sin 8. klasse, da der blev spillet uforholdsmæssigt højt på smartboardet i naboklassen. Godt arrig over, at der igen var elever, der stik mod reglerne spillede højt, fløj hun ud af klassen og ind til naboerne. Døren blev flået op, og den dybe indånding til skideballen var taget, da hun til sin store undren så sin kollega Lykke stå ved tavlen og hele klassen sidde artigt

på deres pladser. Tydeligt forvirret trak hun sig tilbage til sin egen klasse.

Lykke var nemlig bare i gang med at forbedrede sin klasse til skolekoncert med Aphyxion. Hun mente, at skulle det gøres ordentligt, skulle der skrues op. Hendes elever var dybt forundrede over, hvad de oplevede. De der dødsmetalmusikere virkede som almindelige og endog velformulerede unge mennesker. Hvad der vist chokerede dem mest var, at det var undertegnede, en ældre herre på snart 60 år, der havde bestilt bandet.

Koncerten blev virkelig en oplevelse. Der var stort set ingen, der kendte til genren, og alle var rystede over, at der var besked til eleverne om at medbringe mobiltelefoner. Vi havde heller aldrig oplevet musikere dele høreværn ud til deres egen koncert.

Hvad enten man kunne lide musikken eller ej, blev det en stor oplevelse, og rigtig mange fik en aha-oplevelse og en bredere horisont. Til stor undren så vi masser af elever stå ved scenen og headbange. Den havde vi lærere ikke set komme. Skolen summede og emmede resten af dagen, og mange gik med store smil på.

Foto: Mie Neel, Sjællandske Medier

Et minde om musikalsk magi

Af Lene Juul, chef for formidlingsindsatsen på Den Jyske Opera

Jeg vil gerne fortælle om et magisk øjeblik i mit liv. Dagen er den 5. marts 1984. Jeg ved det, for min lillebror fyldte 11 år den dag. Stedet er Tingstrup Skole i det nordlige Thisted. Hele skolen – omkring 600 elever – sidder på stolerækker i den store hal. I ved, hvordan der lugter.

Vi er til skolekoncert. Prinsens Musikkorps spiller koncert. Det er sygt kedeligt. Jeg, som spiller violin, synger i kor og elsker musik, prøver at høre efter. Men jeg sidder på 17. række, omgivet af blaserte jævnaldrende, der på ingen måde vil indrømme en interesse for musik, så det er ikke nemt at være en god lytter.

Orkestret spiller og spiller. Susamarcher, champagnegalop, operarier med en dygtig trompetist som

sanger. Men så sker der noget. Dirigenten henvender sig i mikrofon til sit publikum og spørger, om nogen har lyst til at prøve at dirigere? Skrig og skrål i hallen, men ingen melder sig.

Over i nærheden af min lillebror og hans klasse er der særlig uro. Min bror er en sød, men uendelig nørdet fyr. Han er en god målmand og høster respekt for det, men derudover sidder han mest hjemme og bygger modeller af krigsmateriel, fly og tanks, mens han grynter citater fra de krigs-tegneserier, han læser: ”Donnerwetter, det ’n Britter!” – eller øver sig på at spille på sit euphonium.

Men så rejser min bror sig op. Helt op på stolen. ”Jeg vil gerne,” råber

han. Og hans kammerater råber: ”Det er hans fødselsdag, tag ham.”

Og orkestret tager ham, og han kommer på scenen. Og dér, foran et helt orkester af professionelle musikere, får den lille, nørdede dreng lys under armene. Han dirigerer orkestret, og lyset og musikken strømmer ud under hans arme. Og jeg tror ikke kun, det var mig, der havde et magisk øjeblik og både hørte og så musikken – og en musiker – blive til.

Min bror fortsatte med musikken. Op og ned ad Thistedes gader i brassbandet, som i mange år fyldte hans liv og gav ham glæde, fokus og samvær. I dag er han musiker og dirigent, og han underviser også den næste generation af musikere.

Kulturministeren: Musik binder mennesker sammen

Børn skal møde musikken i hele dens bredde, mener kulturminister Mette Bock (LA). Selv lytter hun mest til klassisk musik, men har også fået hjælp til at åbne ørerne for heavy metal. LMS har interviewet kulturministeren om skolekoncerter og hendes eget forhold til musik.

Af Lea Laursen Pasgaard

Hvilken værdi mener du, det har, at danske skoleelever får mulighed for at opleve koncerter med professionelle musikere på deres skole?

Det er altid en stor oplevelse at være til stede, når der er levende musik. Børnene kan ikke blot lytte, men også se og sanse den intensitet, der er i levende musik.

Forhåbentlig kan det inspirere dem til selv at opsøge musikken andre steder – og måske tilmed give dem lyst til at prøve kræfter med musikken selv.

Med skolekoncerterne møder eleverne musiklivet i hele sin bredde. Hvilken betydning mener du, det har, at de her møder genrer som opera, klassisk, folkemusik, jazz, stomp osv?

Det er vigtigt at præsentere børnene for alle genrer. Musik er ikke blot musik – ligesom teater og billedkunst kan udfolde sig på mange måder.

Når musikken præsenteres i mange forskellige genrer, kan de fleste børns interesse tændes. Ikke alle synes om det samme.

Hvad betyder musik for dig?

Rigtig meget. Hele min familie synger, og alle spiller et instrument. Jeg mødte min mand i et kor, og et af

*Kulturminister Mette Bock holder tale ved åbningen af Musik i Tide Festival 2017.
Foto: Bjarke Ørsted*

vores børn er konservatorieuddannet. Musik binder sammen. Man kan f.eks. ikke skændes, når man lige har sunget eller spillet sammen.

Kan du selv huske din første koncert oplevelse?

Ja, det var en opførelse af Smetanas Moldau. Jeg var ikke ret gammel, men blev fuldstændig betaget af musikkens intensitet og storhed. Jeg fik efterfølgende pladen og hørte den hundredvis af gange.

Inden da havde jeg gået i småbørns-musikskole, hvor vi havde leget os til at lære de forskellige instrumenter at kende. Så jeg havde øvet mig i at lytte.

Hvad er dit forhold til livemusik?

Jeg holder rigtig meget af at gå til koncerter. Når min mand og jeg rejser i udlandet, går vi altid til koncerter.

Hvilke genrer lytter du til?

Med børn og børnebørn i alle aldre lytter jeg til alle genrer. For nylig blev jeg tilmed på meget pædagogisk vis introduceret til heavy metal. Det havde jeg aldrig troet, jeg kunne lære at lytte til, men med lidt hjælp fik jeg åbnet ørerne. Den klassiske musik står dog mit hjerte nærmest.